

sére. S még ennél is fontosabb, hogy körültekintő alaposágával kiinduló pontja lehet a XVI. sz. legjelentékenyebb magyar humanistájának életét és működését felderíteni célzó további kutatásoknak. Hangsúlyozom humanistánk magyar voltát. GERSTINGERben megvan a hajlandóság arra, hogy ezt egy szerintem tévesen értelmezett levél-idézetre való hivatkozással elhomályosítani próbálja. A kérdést most nem akarom bővebben fejtegetni, annak a bizonyítására azonban bármikor készséggel vállalkozom, hogy a nemzetközi tudományos nagysággá emelkedett magyar nemesfi érzésben mindvégig, még a bécsi udvarban is, hű fia maradt szerencsétlen hazájának.

(Szeged.)

HUSZTI JÓZSEF.

Altungarische Erzählungen. Ausgewählt und übersetzt von Robert Gragger. Berlin és Lipcse. 1927. Walter de Gruyter & Co. 8°, 4 sztl. levél, 218 (1) lap.

A tragikus sorsú, fiatalon elhunyt berlini magyar professzor sokoldalú tevékenységének igen jelentékeny, sok szép publikációt eredményezett része volt az a munkásság, melyet a magyar népi és műirodalomnak a német tudós világgal és művelt nagyközönsséggel való megismertetésére és megkedveltetésére fejtett ki. Még életében bocsátották közzé magyar népdalgyűjteményét, de a balladák magyar kötetét és az «elbeszélések» német fordítását már nem láthatta meg nyomtatásban.

Ez utóbbi posthumus munka méltó betetőzése GRAGGER e publikáció-sorozatának. GRAGGER «ó-magyar elbeszélések» című kiadványában a középkori latinnyelvű magyar irodalom legérdekesebb részleteit óhajtotta bemutatni a német közönségnek. Az anyagot a legrégebb magyar történeti művek szolgáltatták: az ÁRPÁD-kori gesták, ezeknek ANJOU- és MÁTYÁS-kori átdolgozásai s a magyar szentek életiratai, melyekből GRAGGER hivatott keze a legszerencsésebben választotta ki s állította össze a legköltőibb, legszínesebb «királyidylleket», valóságos gyöngy-sorát fűzve egybe a magyar királyok és hősök dicső tetteit előadó epizódoknak.

Elbeszéléseit természetesen ATTILÁVAL kezdi a kiadó, megemlékezik azután minden kimagasló ÁRPÁDRól: hősookról és szentekről, míg befejezésül a Nagy-Magyarországról szóló IV. BÉLAKori jelentéseket és tatárjárásnak ROGERIUS mester tollából származó megkapó leírását választotta.

A fordítás igen szép, szebb mint e középkori históriák bármely magyar fordítása (leszámlítva PAIS Dezső mintaszerű magyar *Anonymus*-át).

Ha akadnak is benne itt-ott félreértések, GRAGGER német fordítása hűség dolgában is messze meghaladja SZABÓ Károly magyar átültetéseit.

Sajnos, az utolsó simítást e kiadványán a kiadó már nem végezhette el. Innen van az is, hogy a feldolgozott históriáknak és legendáknak igen szép irodalmi és irodalomtörténeti méltatása mellett, azoknak forrásértékét, historiografia-történeti jellemzését adva már nem használhatta fel a legújabb tudományos eredményeket. Így megállapításai itt-ott már nem aktuálisak. GRAGGER nem foglalt állást valamely theoria mellett, hanem felsorolta a különböző felfogásokat. Hiszen korai elhúnytá megakadályozta abban, hogy ezt az inkább vázlatnak tekintendő bevezetést véglegesen kidolgozhatta s az ő finom és kényes ítéletével befejezettek mondhatta volna. Igen szép munkát végzett azonban a jegyzetekben.

A tartalomhoz méltó, gyönyörű külső formában kiállított, különleges, a *Bécsi Képes Krónika* fraktur-írására emlékeztető betűtypussal nyomtatott könyv — reméljük — a német közönség mellett a magyar olvasót is meg fogja hódítani. Latinul nálunk nem igen olvasnak, s e históriák — a régi magyar elbeszélések — magyar fordításai nem tudják a mai közönség érdeklődését ébren tartani.

Reméljük, hogy GRAGGER kiadványa, mely már külsejével is díszére válik bármely amateur-könyvtárnak, finom ízléssel, szerencsés kézzel összeállított, gyönyörű formába öntött tartalmával kivívja magának az őt megillető helyet.

BARTONIEK EMMA.

Československé knihovnictví. (Csehszlovák könyvtáran.)
8°, I—X, 1—612 és 2 számozatlan l. 114 ábrával és műmelléklettel. Praha, 1925.

E cím alatt Zdeněk V. TOBOLKA szerkesztésében több szakember közreműködésével kiváló bibliológiai munka látott napvilágot Prágában, amely nagyobb nemzeteknek is díszére válna, miután e tudomány szak terén a legmodernebb eredményeket is magában foglalja. Rendkívül hasznos és nélkülözhetetlen kézikönyv ez, mert a könyv és könyvtárügy történetével és fokozatos fejlődésével foglalkozik a legrégebb idők-től kezdve a mai napig s egyúttal mindenütt megrajzolja a jövő feladatait is. A munka a bevezetésen és a név- és tárgymutatón kívül XXIV. fejezetre oszlik, amelyek a következőket tartalmazzák:

I. *A könyvtáran fogalma és irodalma.* (Az alapvető munkák között FERENCZI Zoltán: *A könyvtáran alapvonalai.* Bp. 1903. c. műve is.)

II—V. *A könyv. Az írott és nyomtatott könyv. A könyvnyomtatás*